

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 9Csp/107/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718205040
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Nina Kollárová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2020:8718205040.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudkyňou Mgr. Ninou Kollárovou v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692 proti žalovanému: F. K., nar. XX.X.XXXX, bytom N. XXX/XXX, XXX XX E., štátny občan SR, o zaplatenie 944,92 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému **n e p r i z n á v a** voči žalobcovi právo na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Žalobca (pôvodne Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890) sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 04.10.2018 domáhal od žalovaného zaplatenia sumy istiny 944,92 eur, úrokov vo výške 578,73 eur, úrokov vo výške 346,31 eur, úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. zo sumy 944,92 eur, vo výške 25,5 % p. a. zo sumy 944,92 eur od 01.07.2018 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,05 % p. a. zo sumy 944,92 eur od 01.07.2018 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil nasledujúcimi skutočnosťami.

Dňa 02.12.2013 uzatvorili žalobca (pôvodne Poštová banka a.s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890) ako veriteľ a žalovaný ako dlžník zmluvu o úvere číslo XXXXXXXXXXXX, súčasťou ktorej sú Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úver (zmluva o úvere, Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky ďalej spolu len ako „Zmluva“). Na základe zmluvy bol žalovanému poskytnutý zo strany žalobcu úver, a to vo výške 1.000 eur. Žalovaný sa podľa zmluvy zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach vo výške podľa zmluvy o úvere. V prípade, ak je súčasťou zmluvy o úvere aj dohoda strán o poistení schopnosti splácať úver, v mesačnej splátke je zahrnuté aj dohodnuté poistné podľa sadzobníka. V prípade, ak ide o poistenie dobrovoľné vo forme doplnkovej služby, poukazuje žalobca na to, že takéto poistné sa nezapočítava do celkových nákladov úveru, a to s poukazom na § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého sa do celkových nákladov úveru nezapočítavajú poplatky za nepovinné poistenie k úveru (ak na získanie úveru nebolo poistenie povinné, resp. nebolo povinné na získanie úveru za uvedených podmienok). V dobe od uzatvorenia zmluvy žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené v časti „Zaplatené splátky“ listiny „Aktuálny stav úveru“. Listina Aktuálny stav úveru je vyhotovená z bankového informačného systému žalobcu, ktorý je vedený v súlade s ustanovením § 40 ods. 8 a 9 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v platnom znení. Do 30.06.2018, z ktorého dňa je vystavený výpis z úverového účtu, splatil žalovaný na istinu sumu 55,08 eur, na úroky sumu 322,27 eur a na poplatky sumu 92,53 eur.

V zmysle Obchodných podmienok pre úver, ak je klient v omeškaní s platením čo i len jednej splátky, veriteľovi vzniká nárok požadovať predčasné splatenie úveru vrátane príslušenstva. Žalobca pred zosplatením úveru aplikoval voči žalovanému postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a zaslal žalovanému upozornenie pred zosplatením úveru. V upozornení pred zosplatením bol žalovaný oboznámený s tým, že je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti pohľadávka žalobcu voči žalovanému zo zmluvy o úvere. Vzhľadom na to, že žalovaný úhradu pohľadávky nevykonal do 15 kalendárnych dní od doručenia upozornenia banky, žalobca pristúpil k zosplateniu úveru listom - Výzva na úhradu dlžnej sumy. Žalovaný ani napriek zaslanej výzve zo strany žalobcu nezaplatil dlžnú pohľadávku.

Právnym titulom, na základe ktorého si žalobca uplatňuje voči žalovanému pohľadávku, je zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu v súlade s ustanovením § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník. Záväzok zo zmluvy o úvere podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka vzniká dohodou o jej podstatných náležitostiach, ktorými sú záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie dlžníka v jeho prospech peňažné prostriedky, určenie sumy peňažných prostriedkov, záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky. V súlade s Obchodnými podmienkami vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť za poskytnutý úver žalobcovi úroky. Takto určená úroková sadzba je v zmluve dojednaná vo výške 25,5 % ročne, pričom výška úrokovej sadzby je špecifikovaná aj v listine „Aktuálny stav úveru“. V zmysle Obchodných podmienok, v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, žalobca je ďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. Žalobca si v súdnom konaní uplatňuje voči žalovanému aj príslušné zákonné úroky z omeškania, a to v súlade s § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. Takto je určená výška v žalobe uplatňovaného úroku z omeškania vo výške 5,05 %. Dátum začatia úročenia percentom z dlžnej istiny od 01.07.2018, je daný dňom nasledujúcim po dni vystavenia listiny Aktuálny stav úveru zo dňa 30.06.2018, nakoľko do času 30.06.2018 sú úroky (aj zmluvné aj sankčné) vyčíslené, a to takto: za obdobie od uzavretia zmluvy do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru ako položka Aktuálneho stavu úveru - Pohľadávkový účet úroky a za obdobie od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do vyhotovenia listiny Aktuálny stav úveru zo dňa 30.06.2018 ako položka Aktuálneho stavu úveru - Úroky na účte ČR (čerpanej rezervy). Z vyššie uvedeného je zjavné, že nárok na zmluvné úroky aj úroky z omeškania vznikol žalobcovi už skôr, nie až 01.07.2018. Tento dátum je výlučne dňom, od ktorého si žalobca uplatňuje nárok na úroky (či už zmluvné alebo sankčné) formou percentuálneho vyjadrenia, a nie vyčíslením úrokov. Tento popis úrokových položiek aktuálneho stavu úveru platí v prípade, ak nedošlo zo strany žalovaného k platbám po zosplatení úveru. V prípade, ak po zosplatení úveru došlo k platbám zo strany žalovaného, sú zmluvné aj sankčné úroky kumulované na účte Pohľadávkový účet úroky, ktorý obsahuje sumarizáciu uvedených úrokov za obdobie od uzavretia zmluvy do dátumu poslednej čiastkovej úhrady zo strany žalovaného. V takom prípade položka Úroky na účte ČR predstavuje zmluvné a sankčné úroky od dňa nasledujúceho po dni poslednej čiastkovej úhrady žalovaného až do dňa vystavenia aktuálneho stavu úveru.

3. Súd vydal vo veci platobný rozkaz č. k. 9Csp/107/2018-32 zo dňa 30.11.2018, ktorý následne pre nedoručiteľnosť žalovanému uznesením č. k. 9Csp/107/2018-45 zo dňa 30.01.2019 zrušil.

4. Uznesením č. k. 9Csp/107/2018-47 zo dňa 29.03.2019 súd rozhodol, že namiesto doterajšieho žalobcu Poštová banka, a. s., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890 vstúpi do konania BENCONT COLLECTION, a. s., IČO: 47 967 692, Vajnorská 100/A, Bratislava I., nakoľko dňa 25.10.2018 bola medzi uvedenými subjektmi uzavretá Zmluva o postúpení pohľadávok č. II/2018.

5. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

6. Podľa § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

7. Podľa § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

8. V zmysle citovaných zákonných ustanovení a za splnenia tam uvedených podmienok súd pristúpil k verejnému vyhláseniu rozsudku.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením s listinnými dôkazmi - Zmluvou o úvere zo dňa 02.12.2013, Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 08.10.2015, Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 25.10.2018 ako aj ďalšími listinnými dôkazmi založenými v spise a zistil nasledujúci skutkový stav.

10. Právny predchodca žalobcu - Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere dostupná pôžička číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 02.12.2013 na sumu úveru 1.000,- eur pri celkovej výške nákladov 1.045,49 eur, výške mesačnej splátky 30,62 eur splatnej k 25. dňu v mesiaci, počte mesačných splátok 72, dátumom konečnej splatnosti 25.12.2019, dátumom prvej platby do 25.01.2014, úrokovou sadzbou 25,50 % p. a., RPMN 31,91 % pri priemernej RPMN na trhu 25,84 %.

Vo Výzve na úhradu dlžnej sumy zo strany právneho predchodcu žalobcu zo dňa 08.10.2015, ktorá bola žalovanému odoslaná, mu bolo oznámené, že úverová pohľadávka sa stala k 08.10.2015 predčasne splatnou v celom rozsahu, výška dlžnej sumy je celkom 1.110,46 eur a žalovaný bol vyzvaný, aby ju obratom uhradil, t.j. najneskôr v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy.

Dňa 25.10.2018 došlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 na žalobcu. Žalobca ani jeho právny predchodca nepreukázali oznámenie uvedenej skutočnosti žalovanému. Na základe uvedeného súd uznesením č. k. 9Csp/107/2018-47 zo dňa 29.03.2019 vyhovel návrhu žalobcu na zmenu subjektu na strane žalobcu.

11. Podľa § 497 Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, účastníkom ktorých je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

15. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

19. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

20. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.

21. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

22. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

23. Podľa § 526 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

24. Podľa § 1 zákona č. 483/2001 o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinného k dátumu uzavretia Zmluvy o postúpení pohľadávky) tento zákon upravuje niektoré vzťahy súvisiace so vznikom, s organizáciou, riadením, podnikaním a so zánikom bánk so sídlom na území Slovenskej republiky a niektoré vzťahy súvisiace s pôsobením zahraničných bánk na území Slovenskej republiky na účel regulácie a kontroly bánk, pobočiek zahraničných bánk a iných subjektov s cieľom bezpečného fungovania bankového systému.

25. Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá je úverovou inštitúciou podľa osobitného predpisu a ktorá má bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

26. Podľa § 92 ods. 8 citovaného zákona ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

27. Zmluva o úvere je súčasne zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka, kedy na jednej strane stojí banka ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere koná v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a na strane druhej žalovaní ako spotrebiteľa, teda fyzické osoby, ktoré pri uzatváraní a plnení Zmluvy o úvere nekonajú v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti alebo v rámci samostatného výkonu svojho povolania. Z obsahu zmluvy o úvere uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným jednoznačne vyplýva, že bola uzavretá nielen podľa Obchodného zákonníka, ale aj podľa Občianskeho zákonníka. Záväzok medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vyplývajúci zo zmluvy o úvere je absolútnym obchodom, pričom súčasne spotrebiteľským vzťahom v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy.

28. Je nesporné, že hlavný právny vzťah založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere z 02.12.2013 vznikol podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 129/2010 Z. z. a riadi sa režimom všeobecných ustanovení ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože normy obchodného práva

sú použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu vznikla spotrebiteľská úverová zmluva a na tento spotrebiteľský vzťah bez ohľadu na to, že má formu tzv. absolútneho obchodu, je potrebné použiť kogentné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ako aj dispozitívne ustanovenia, odklon od ktorých by bol v neprospech spotrebiteľa.

29. Súd skúmal aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu.

Aktívnou vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitimácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009)

30. V danom prípade bolo teda v zmysle uvedeného povinnosťou žalobcu preukázať, že je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok.

31. Z predložených listinných dôkazov je preukázané, že v zmluvnom vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným nebola preukázaná platná dohoda o možnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žalobca k zmluve predložil obchodné podmienky pre úver - dostupná pôžička - šikovná rezerva, ktoré neboli podpísané žalovaným, neboli preto súčasťou formulárovej zmluvy. Ak sa žalobca domnieva, že boli súčasťou zmluvy o úvere, súd odkazuje na použiteľnú judikatúru Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I ÚS 3512/11 cit.: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složitě formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“

32. Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak splneniu povinnosti, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ak by dojednanie o možnosti predčasného zosplatnenia dlhu malo byť obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach, jej uzavretie by nebolo platné.

33. V nadväznosti na uvedené splatnosť úveru sa riadila zmluvou o úvere, v zmysle ktorej splatnosť úveru mala nastať dňa 25.12.2019. Ak pohľadávka právneho predchodcu žalobcu bola postúpená dňa 25.10.2018, v čase postúpenia nebola splatná. Neplatnosť postúpenia nesplatnej bankovej pohľadávky na iný subjekt ako banka súd argumentuje nasledovne.

34. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

35. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

36. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co 119/2013, 19Co 194/2015, 4Co 145/2014, Okresného súdu Trenčín vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 11C 233/2014, Okresného súdu Banská Bystrica vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 12C 152/2014, Okresný súd Galanta vo veci žalobcu Intrum Justitia Slovakia, s.r.o. sp. zn. 15C 33/2014, Okresný súd Svidník vo veci 5C 430/2013).

37. Ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu. Zákonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

38. Pre úplnosť súd uvádza, že s účinnosťou od 01.01.2017 zákonom č. 299/2016 Z. z. zákonodarca pristúpil k ďalšiemu sprísneniu postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach, a to k zúženiu okruhu subjektov, na ktoré je možné postúpiť bankovú pohľadávku (napr. splatenie vkladu do základného imania u postupníka najmenej 500.000 eur, vylúčenie obchodníkov s oprávnením poskytovať spotrebiteľské úvery do 10.000 eur a pod.). Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a nepodporujú záver o možnosti odklonu od pravidla cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa (viď. tiež odkaz 72c v § 89 ods.1 ZoB).

39. Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 O. z.) (rozsudok NS SR vo veci 7 Cdo 26/2017 zo dňa 28.03.2018).

40. Dovolací súd preto konštatuje, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd preto uzatvára, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť (rozsudok NS SR sp. zn. 1 Cdo 147/2017 zo dňa 24.04.2018).

41. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka). Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

42. Súd tiež dáva do pozornosti uznesenie Krajského súdu v Bratislave vo veci 6Co/203/2015, ktoré sa týka postupovania pohľadávok právneho predchodcu žalobcu (postupcu v predmetnom konaní), na odklon od ktorého nevidí dôvod a v plnom rozsahu sa s jeho závermi stotožňuje cit.: „Predmetný splátkový úver vo výške 29.000,- Sk (962,62 eur) poskytla žalovanej Slovenská sporiteľňa, a. s. na základe zmluvy z 28. 8. 2006. V zmysle tejto zmluvy mala konečná splatnosť úveru nastať dňa 20. 8. 2011. Pohľadávku z tohto úveru Slovenská sporiteľňa, a. s. postúpila Advokátskej kancelárii Havel & Holásek, spol. s r. o. (právny zástupca žalobcu) zmluvou o postúpení pohľadávok z 21. 10. 2010. Z Čl. 7.6 bod 7.6.1 Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s., v prípade porušenia zmluvnej povinnosti zo strany dlžníka bola Slovenská sporiteľňa, a. s., oprávnená okrem iného vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť. Slovenská

sporiteľňa, a. s., nevyužila ani jednu z týchto možností a pohľadávku teda postúpila spomenutej spoločnosti bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. bez toho, aby zmluvný vzťah zanikol výpoveďou zmluvy o úvere alebo odstúpením od nej. Táto skutočnosť je zrejmá z toho, že až žalobca (po tom, ako mu pohľadávku postúpila spoločnosť Havel & Holásek, spol. s r. o.) vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a to listom zo 4. 7. 2011 (č. 1. 13). Pokiaľ nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezankuloval výpoveďou zmluvy o úvere, resp. odstúpením od nej, nie je možné urobiť záver o tom, že by úver s úrokmi z neho vo výške 18,60 % ročne bol splatný. Splatenými sa do tej doby mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplacením ktorých bola žalovaná v omeškani. Z ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. (zákon o bankách) vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda Slovenská sporiteľňa, a. s., postúpila zmluvou z 21. 10. 2010 predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu Advokátskej kancelárii Havel & Holásek, spol. s r. o., postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu jeho mimoriadnej splatnosti), Slovenská sporiteľňa, a. s., nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 21. 10. 2010 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Obč. zák. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv, než má, je neplatnou aj zmluva z 1. 12. 2010, ktorou Advokátska kancelária Havel & Holásek, spol. s r. o., postúpila predmetnú pohľadávku žalobcovi. Žalobcovi preto v spore chýba aktívna vecná legitímácia. Odvolací súd poukazuje tiež na to, že žalobca nie je subjektom oprávneným poskytovať úvery, a preto ich nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru je pritom úkonom, ktorý možno podradiť pod pojem spravovanie úveru. Vzhľadom na to žalobca zrejme nebol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť predmetného úveru.“

43. V konaní nebolo preukázané, že pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky medzi pôvodným veriteľom - Poštová banka a.s. - t.j. bankou ako postupcom a žalobcom ako postupníkom došlo k zosplateniu celého dlhu žalovaného, resp. k predčasnemu ukončeniu zmluvy o úvere pôvodným veriteľom. Žalobca postúpil pohľadávku pred termínom jej splatnosti, čo je v rozpore s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Postúpenie nesplatennej pohľadávky banky by malo za následok neprípustný vstup nového subjektu do živého právneho vzťahu s bankou, ktorý je spravovaný osobitným právnym predpisom, a to zákonom o bankách, a to napriek tomu, že takýto subjekt nemá štatút banky.

44. Vzhľadom na nepreukázanie dohody zmluvných strán o možnosti predčasného zosplatenia dlhu je dôvodné posudzovať predčasné zosplatenie dlhu žalobcom zo dňa 08.10.2015 ako neplatné. Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje § 92 ods. 8 zákona o bankách (splatnosť postupovanej pohľadávky, doručenie výzvy dlžníkovi pred postúpením pohľadávky), postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznať; súd preto žalobu zamietol (výrok I.) (obdobne rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 24Co/90/2018-160 zo dňa 22.08.2019).

45. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

47. Podľa citovaných zákonných ustanovení súd právo náhradu trov konania úspešnému žalovanému nepriznal, nakoľko mu doposiaľ žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinnosť uvedená vo výrokovej časti tohto rozsudku nebude plnená dobrovoľne, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).